

TORONTAI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	240 K
Félévre	120 K
Negyedévre	60 K
Egy óra	20 K
Egyes szám ára 80 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
Obilityeva (Zápolya)-u. 1. Telefonszám 21.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASAR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVETELEVEL.

Veliki Becskerek, 1920.

XLIX. évfolyam, 104. szám.

Vasárnap, május 9.

A gazdasági csőd

és munkanélküliség réme Amerikát is fenyegeti. Bármilyen furcsán hangzik is, bármennyire magas is a dollár árfolyama, Amerikát is utólérte az európai államok veszte: a gazdasági krízis.

Mig mi ideát Európában a dollárt való-
ságos bálványként csodáljuk, addig az
Amerikának teher és szegény. Amerikának
a dollár magas kurzusa ma két rosszat
okoz: megakadályoz minden kivitelét, mert
nagy értéke miatt az amerikai áru nem ver-
senyképes s azért ha már szállított is,
Európából visszaküldik Amerikába eladat-
lanul. A második rossz az, hogy a kisebb
értékű valutájú államok áruit, mint ver-
senyképesebbet és olcsóbbat nagymennyi-
ségben szállítják Amerikába és ez a saját
piacán saját áruit nyomja el. Az amerikai
trösztöknek tehát csak két utjuk van:
vagy megfojtja őket az eladásra nem al-
kalmas áruk tultermelése, vagy be kell
szüntetni gyáraikban a munkát. Egyik
épolyp veszedelemes, mint a másik és ez teszi
érthetővé azt a különben megmagyaráz-
hatlan idegességet, amely az amerikai
pénzügyi és kereskedelmi köröket most
elfogja.

Valahogyan ezzel a helyzettel látszik
összefüggésben lenni az Egyesült-Álla-
moknak az az elhatározása, hogy nem jön
el a Brüsszelben tartandó entente konferen-
ciára, ahol a szövetségesek az európai ál-
lamok pénzügyeinek rendezéséről fognak
tanácskozni. Amerika nem segíthet pénz-
ügyileg az európai hatalmakon és ezért
céltalannak látja a konferencián való rész-
vételét. Persze hogy nem segíthet, persze
hogy céltalannak látja. Csak nem fog még
ő segítő kezét adni ahhoz, hogy az európai
termelést még olcsóbbá, még versenyképe-
sebbé tegye és hogy ezáltal a maga gaz-
dasági szituációját még közelebb hozza a
leromláshoz.

A háboru győzedelmes befejezése után
most a gazdasági kérdés egyre nagyobb,
egyre mélyebb ellentéteket mutat fel a
szövetséges államok között is. Az angol-
amerikai feszültségről nap-nap után hal-
lunk, vezetőpolitikuskok itt is ott is már egy
angol-amerikai háboru lehetőségéről be-
szélnek. Vagyis megint csak a karddal
kell, hogy elintéződjenek a megoldatlan
problémák?

És mi lesz közben a világból? A gazda-
sági problémák háborura vezettek, a há-
boru újabb és még nehezebben megoldható
gazdasági problémákat vetett felszínre és
most ezek elintézése újra csak háboru út-
ján volna lehetséges?

AMERIKA NEM JÖN EL A BRÜSZ- SZELI PÉNZÜGYI KONFEREN- CIÁRA.

H a g a. Az Egyesült-Államok kormánya
kijelentette, hogy a szövetségesek brüssz-
szeli pénzügyi konferenciáján nem fog
résztvenni. Amerika nincs abban a hely-
zetben, hogy pénzügyileg segíthessen az
európai hatalmakon, így tehát a konferen-
cián való részvételt is céltalannak látja.

OROSZORSZÁG ÉS JAPAN.

V l a d i v o s t o k. (Reuter.) Szovjet-
orszország és Japan követe tárgyalásokat
folytatnak az orosz-japan békére vonatko-
zólag. Az orosz követ kijelentette, hogy az
orosz hadügyi népbiztos megbízásából fel-
van hatalmazva minden békefeltételről
tárgyalni. Indítványt tett egy a két há-
borus fél között lévő semleges zóna meg-
állapítására. A japan követnek azonban
felhatalmazása nem lévén, erről nem tár-
gálhatott.

A LENGYELEK OFFENZÍVÁJA A BOLSEVIKIEK ELLEN.

V a r s ó. Legutolsó értesülések szerint a
lengyel csapatok a Dnyeszter és Pripet
folyó partján vetették meg a lábukat.

V a r s ó. A lengyel csapatok fényes dia-
dalt arattak a bolsevikieknek. Hivatalos je-
lentések szerint 20.000 fogoly, 80 ágyu, 90
gépfegyver, egy teljes vonatpark és nagy-
mennyiségű felszerelési tárgy jutott a
lengyel csapatok kezére. A bolsevista for-
mációk rendetlenül menekülnek minden-
felé. A jelentések szerint a lengyel csapa-
tok helyzete is kétségbeejtő. Munióiójuk,
élelmiszerük fogytán van és csak a legna-
gyobb erőfeszítéssel tudják a terepet tar-
tani.

KATONAI EGYEZMÉNY BELGIUM ÉS FRANCIAORSZÁG KÖZÖTT.

B r u x e l l e s. A belga miniszterelnök
elismerte, hogy Franciaország és Belgium
között katonai egyezés jött létre. Az
egyezség nemcsak a német határ felőli vé-
delemre, hanem a tengerpartok biztosítá-
sára is köttetett.

A JUGOSZLÁV BÉKEDELEGÁTUSOK VISSZAMENTEK PÁRISBA.

B e o g r a d. Dr. Trumbity, dr. Ribar és
dr. Zsolger, Jugoszlávia béke delegátusai
ma Párisba utaztak. A delegátusok 3 mi-
nisztertanácsban számoltak be az adriai-
kérdés állásáról a koronának és a kor-
mánynak és most kellő információkkal visz-
zatértek Párisba.

KUN BELÁÉKAT OROSZORSZÁGBA SZÁLLITJÁK.

B é c s. Az angol alsóház tegnapelőtti
ülésén Wedwood ezredes munkáspárti
képviselő kérdést intézett a kormányhoz,
tud-e arról, hogy a magyar szovjetkörtár-
saság volt népbiztosait, akik most Ausz-
triában vannak internálva, az osztrák kor-
mány szabadonbocsátja és Oroszországba
küldi. A kormány nevében Bonar Law vá-
laszolt és kijelentette, hogy az orosz szov-
jetkormány az angol kormány ama javas-
latára, hogy Déloroszországra nézve meg-
állapodást létesítsenek, különböző kíván-
ságokat támasztott. Ezek közt szerepel az
a kívánság is, hogy a volt magyar nép-
biztosokat engedjék Oroszországba menni.
Arra a további kérdésre, vajjon az osz-
trák kormány helyesli-e ezt s vajjon a
brit kormány hajlandó-e előmozdítani e
tervet, Bonar Law azt felelte, hogy erre
a dologra az angoloknak nincs befolyásuk,
de angol részről nem kifogásolnák, ha az
osztrák kormány a népbiztosokat Szovjet-
orszországba engedné.

Wichtl Frigyes nemzetgyűlési képviselő
nyílt levelet intézett Seitz Károly elnök-
höz, amelyben a kormányt az internált
magyar kommunisták további sorsának
eldöntésében határozott színvallásra szólí-
tja fel. A nyílt levélben Wichtl kijelenti,
hogy az egész sajtót bejárta az a hír, hogy
az osztrák kormány Kun Bélának meg-
akarja adni az Odesszába való szabad el-
utazás lehetőségét. Az internált népbizto-
sokat különvonaton, szalonkocsiban és
uralkodó fejedelmeket megillető tisztelet-
tel akarják Oroszországba szállítani. El-
várja, hogy ez ne történjék meg és nyo-
matékosan követeli, hogy Kun Bélát és
társait rendes bíróság elé állítsák.

MIT HOZOTT A HÁBORU GÖRÖG- ORSZÁGNAK.

A t h é n. Venizelos miniszterelnök be-
számolt a san-remoi konferencia eredmé-
nyéről. Kijelentése szerint Görögország
megerősödve jön ki a világháboruból, mert
a hozzácsatolandó területeken 7 millió gö-
rög kerül vissza az anyaországhoz. Ide-
gen uralom alatt lesz még két millió görög.

A NÉMET-FRANCIA KERESKE- DELMI SZERZŐDÉS UJRAFELVÉ- TELE.

P á r i s. A spaai konferencia megtartá-
sától függetlenül fogadott ma Millerand
miniszterelnök egy német küldöttséget,
mely a német és francia kereskedelmi vo-
natkozások újrafelvételéről tárgyal.

UJABB AKCIÓK AZ OROSZ SZOVJET ELLEN.

Miklós cár kamarását elfogták.

Alexics Dosnobiskint, a cár volt kamarását Berlinből jöttkor szombaton Párisban a nyugati pályaudvaron elfogták. A kamarás futárja volt egy Berlinben és Párisban székelő monarchista szervezetnek, melynek célja az orosz cárizmus visszaállítása és a lengyel köztársaság megdöntése volt. Az elfogott tagja volt annakidején a Dumának. Házkutatásokat tartottak, melynek eredményeképp még szenzációs letartóztatásokat várnak.

OROSZORSZÁG FIZETNI AKARJA RÉGEBBI ADÓSSÁGAIT.

Moszkva. Grezsineki orosz szovjet követ tárgyalásokat folytatott Párisban régi, mintegy 37 milliárd rubel adósságának kifizetése ügyében. A követ azt az ajánlatot tette, hogy a rubel mai árfolyamát véve alapul, ismerik el az államadósságot és így is hajlandók kifizetni. Ezzel szemben a francia érdekeltség a rubel régi árfolyamán hajlandó csak az adósság kiegyenlítésébe belemenni.

A NÉMETORSZÁGI HELYZET.

Berlin. Bajorország elszakadási mozgalmára komoly jelleget öltött. Bomkahr kormányelnöknek az a célja, hogy rövid időn belül a szövetségeseknek Bajorországot mint önálló államot mutassa be.

Berlin. Gilsa őrnagyot, Noske volt hadügyminiszter legfőbb bizalmasát rendelkezési állományba helyezték. Gilsa őrnagynak ez a mellőzése nagy feltűnést keltett egész Németországban és két verzió kering róla. Az egyik szerint Gilsa őrnagy mellőzése a Reichswehr újjászervezésével függ össze. A Reichswehr újjászervezése esetén ugyanis feloszlatják a vezérkart. A másik verzió szerint Seekt tábornok közbenjárására becsájították el, mert tulajdonosan is hü és lojális volt Noskeval szemben.

Berlin. A német köztársaság elnöke a Reichstag választásokat június 6-ikára tűzte ki. Keleti Poroszországban és Felső-Sziléziában a népszavazások megejtése, Schlezvig Holstein területén pedig a dán határkiigazítás után fogják megtartani a választásokat.

A SPAAI TÁRGYALÁSOK.

London. A szövetségesek a spaai értekezleten a következő három kérdést intézik Németországhoz:

1. Miért sértette meg Németország a békeszerződést?

2. Miféle javaslatokat tesz Németország a szerződészegés jóvátételére és miféle biztosítékot nyújt, hogy hasonló szerződészegés nem fog előfordulni?

3. Mik Németország segítőforrásai és mekkora a fizetőképessége?

A MAGYAR ÁLLAM PÉNZÜGYÉNEK RENDEZÉSE.

Budapest. A magyar pénzügyminisztériumban állandó tanácskozások folynak a magyar állam pénzügyeinek rendezéséről. Ezekben a tanácskozásokon résztvesznek Koránvi Frigyes báró elnöklete alatt az összes volt pénzügyminiszterek: Wekerle Sándor, Lukács László, Popovics Sándor, Teleszki János, Grätz Gusztáv és Grün János.

BONYODALMAK AZ OSZTRAK VAGYONADÓ-JAVASLAT KÖRÜL.

Bécs. Dr. Reich pénzügyi államtitkár, mint ismeretes, mintegy félévvel ezelőtt nyújtotta be a nemzetgyűlés elé a nagy vagyonadójavaslatot. A javaslat jelenleg a pénzügyi bizottság előtt fekszik, amely nagyban egészen letárgyalta, a javaslat azonban még nem érett meg a parlamenti tárgyalás elé, aminek nemesak pénzügyi politikai, hanem főleg pártpolitikai okai vannak. A keresztény szociálista-párt ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a vagyonadójavaslat elintézését az alkotmányreformmal együtt kell letárgyalni, ellenkező esetben a javaslatot a párt nem szavazza meg. Ezt az álláspontot dr. Renner kancellár is magáévá tette. A pénzügyi bizottság ülésén azonban a szociáldemokrata-párt vezére, dr. Bauer Ottó dezavualta a kancellárt és kijelentette, hogy a szociáldemokrata-párt nem hajlandó belemenni ebbe a junktimba. Ennek következtében valószínű, hogy a javaslat még hosszab ideig nem kerül a nemzetgyűlés elé.

Bécs. A tegnapi nap folyamán körülbelül 60.000 kereskedő és iparosból álló tüntető tömeg vonult föl a Ringen, mely az új adók és a vagyondézma ellen tüntetett.

LEGUJABB

A veliki becskerekai jugoszláv sajtóiroda déli jelentései.

London. (J. S. I.) Bonnar Law az angol alsóházban a lengyel hadsereg előhaladása ügyében hozzáintézett kérdésre kijelentette, hogy az angol kormány nem befolyásolhatja az Oroszországgal határos államok magatartását, sem felelősséget nem vállalhat ezen országok eljárásáért.

Prága. (J. S. I.) Benesch külügyminiszter jegyzékére Szovjetország részéről hivatalos válasz még nem érkezett. Ezzel szemben a hágai Handelsblad egy cikkében a következőket írja: Szovjetország hivatalos lapja a „Pravda” szimpátikus hangon ír dr. Benesch jegyzékéről a Csieserin által felajánlott békére vonatkozólag. Elismeri Massaryk és Benesch érdemeit, akik már Párisban hangsúlyozták, hogy a cseh-szlovák katonák csak a Habsburgok és Hohenzollerek ellen fognak küzdeni, de sohase Oroszország ellen. A „Pravda” üdvözli a cseh-szlovák államot, hogy magára vállalja a közvetítő szerepet Nyugateurópa és Oroszország között.

Beograd. (J. S. I.) A minisztertanács elnöke és az alkotmányozó országgyűlést előkészítő miniszter elhatározta, hogy a kinevezett és választott tisztviselők illetékességének és egyéb hatásköri viszonyainak rendezésére egy külön bizottság alakították, amely revideálni fogja a polgári tisztviselőkre vonatkozó törvényjavaslatot.

Lyon. (J. S. I.) A lengyelek Kievet elfoglalása alkalmával 25.000 bolsevikot ejtettek foglyul.

Páris. (J. S. I.) Május hó 6-án délután adták át a magyar béke delegációnak a békeszerződés végleges feltételeit, a melyre a választ május hó 17-ikéig kell megadniok.

HIREK.

A református istentisztelet folyó hó 9-én, vasárnap nem tartatik meg, mert a lelkes vidéken tart istentiszteletet.

Mesedélelőtt. A Renaissance ötödik mesedélelőttjét holnap délelőtt 11 órakor tartja a Széchenyi-parti kis parkban. Mesélni fog Bakalovich Dóra. Allatmeséket mond Engel Maca, melyeket Engel Piri azonnal gyorsrajzolásal illusztrál. A szünetben a vasutaszenekar hangversenyez.

Levél orosz hadifogságból. A nagybecskereki ügyvédi kar egyik ismert tagja, dr. Milich Jakab, aki már évek óta selym-lődik orosz fogságban, levelet irt Hegedüs Mórnak, a Fonciére biztosító-intézet nagybecskereki ügynökének, amelyben részletesen ír magáról, ottani helyzetéről és a közel jövőben megvalósulható hazatéréséről. Együttal felemlíti azok neveit is és hirt ad róluk, akik a becskerekiek közül vele együtt voltak, illetve akiknek tudja jelenlegi tartózkodási helyüket. A levelet folyó évi január hó 30-án adta fel és most május hó 6-án érkezett Becskerekre. A levelet itt közöljük:

Russki Ostrov jan. 30. 1920. Kedves barátom! Utolsó leveledet 1917 szept. megkaptam. A breszti béke utáni események széttepték az összeköttetésünket. Azóta sokat átéltem, még többet szenvedtem. A saját felelősségünkre akartunk utrakelni, de fenyegetésekkel visszatartottak. Azután jött a vörös gárda korszaka, mindenféle harcokkal, kényszermunkával, kényszerkatonáskodással. Nagy kinnal ez elől is megmenekültem. Azután jött a fehérek és a csehek bevonulása és kényszermunka; a japánok bevonulása, folytonos hurcolkodás emiatt. A veszélyes Welthni-Meldusker táborban dysentheriában megbetegszem, kórházba jutok végre 1918 novemberében Nikolsk-Ussurijskbe. Itt a tisztí táborban néhány hónapig türhetően éltem. Közben kitört a Kolesak időszak és ezzel a folytonos és állandó drágulás. Dacára annak, hogy illetményeink 400 rubelnél többre rugnak, hónapok óta csak fekete kenyeret, vizesleveseket és pohánkat ehettünk. És ez is csak Japánból Pervájába és Krasunja Rjetschkába átjött bajtársaink segítségével volt lehetséges. Gyakran napokig nélkülöztük a kenyeret, újév óta pedig a világitást és most télen a fűtőanyagot és meleg vizet. A barakkokban a szó teljes értelmében éhség, hideg és sötétség uralkodott. Szerencsére egy pár barátom, így Kiss Miksa Irkutzkban 400 rubelt kölcsönözött, Teichner barátom 300 rubelt és Gál Arthur pedig Pervaja Rjetschkban 270 rubelt és 5 yent és így mégis módomban állott olykor magamon segítenem. Azonkívül a zsidók is kaptak Amerikából pénzbeli segítséget, az ausztriaiak pedig hazájukból, azonban ez mind kevés volt. Azután cipőjeink és ruháink is bizony alaposan megrongálódtak, úgy ezek gyors javításra vagy pótlásra szorultak. Ekkor a schweizi bizottság fejenként egy inget és alsónadrágot osztatott ki, a svéd diplomáciai ügyvivő kínai ruhaneműeket, az amerikai vöröskereszt pedig mozielőadásokat rendezett gramoffon kíséretében. Azért mégis a legtöbbet a zsidók adtak, akik rengeteg fehérneműt, kabátot, nyárinadrágot és cipőt ajándékoztak. Sajnos azonban nem mindenki juthatott hozzá mindezekhez. 1919 nyarán elővett ismét a betegségem: a vérhas, gyakori hányingerem volt és nagyon rosszul voltam, úgy hogy nagyon legyöngültem és lesoványodtam és arcóm egész szürkeszínű lett. — A nyugat-szibériai harcok közelsége és a hajótérhiány hazatérésemnek minden reményét elvették, így a cseh-szlovák állampolgári kötelekbe vétettem fel magamat és most a köztársaság védelme alatt állok. Így, ez uton sikerül talán még megérem hazatérésemet és a cseh-szlovák csapatokkal a tengeren keresztül utnak indulhatok. Hogy

odahaza tovább működhetem-e életpályámon vagy mint idegen állampolgár pályát kell változtatnom vagy Csehországban kell új megélhetés után nézmem, ezek egyelőre mind másodrangú kérdések számomra. Csak elkerülhessek erről az átkozott helyről. A becskereki ismerősök közül itt vannak: Keppich testvérek, Freisberger, Prandell, az ifjabb Stützl Nikolsk Ussurijskben, Csada, Hasch, Pinkert, Balogh Zsiga, Gál Arthur. Pervaja Rjetchkában, Kiss Miksa, Teichner, Erdődy Béla és Beno Tivadar Irkutskban, Szegő Jenő Krasnaja Rjetchkában, Retzler Anti Berezovkában. Elégé türethetően érzik magukat, kivált akik Irkutskban, Pervajában vannak, a Krasnaja Rjetchkában lévők pedig direkt kitünően. Szívélyes üdvözetem neked és a többi jóbarátainknak és ismerőseimnek tisztelő barátod dr. Milich Jakab.

Uj pénztintézet Beeskereken. Két millió korona alaptőkével van megalakulóban a „Srpska Polyoprivredna Banka“ (Szerb Gazdasági Bank), mely gazdasági gépek, mezőgazdasági termények vételével és eladásával fog foglalkozni. Üzletkörébe fölvesz különben mindent ami a mezőgazdaság ügykörébe vág. A részvények négyötöd részét gazdáknak tartják fenn. A részvényjegyzés ideje május 5-től június 20-ig tart.

Táncmulatságot rendeznek a Schmidt és Mrksity „Korona“-szállóbeli tánciskolájában vasárnap, folyó hó 9-én d. u. 5-től diákok és gyermekeknek, este 8 órától pedig felnőttek részére. Belépődíj 10 korona. Gardedamok nem fizetnek.

A szerelemgép. Ez nem valami fantasztikum, amelyet Wells eszelt ki, hanem komoly valóság. Trudov sanfranciskói mérnök olyan gépet konstruált, amelyen meg lehet állapítani, sőt pontosan le lehet mérni a szerelem fokát. A mérés úgy történik, hogy mindegyik „páciens“, a nő is, meg a férfi is megragad egy fogantyút, amely bonyolult drótszerkezet révén össze van kötve egy villamos óraművel és pár perc múlva az óralapon a mutató jelzi, hogy milyen fokú szerelem „van jelen“. Ha nincs semmi rokonérzés a kettő között, akkor nem mozdul a mutató. A készülék állítólag a lelki vonzalmak erejét a leggyöngédebb fokozatokig tudja jelezni.

Előzetes jelentés. Junius hó elején nyílik meg Schmidt és Mrksity új táncanfolyama a Korona-szállóbeli tánciskolában.

Dr. Báthori szemorvos Knez Miletina (Nicky) utca 2. sz. a. lakik. Bejárat a Car Dusanova (Váraljai) utca 1. szám mellett.

Trocki Luxusvonata. Nemrégiben a Kiev ellen előnyomuló lengyel hadsereg kezére került az a luxusvonat, amelyen Trocki szokott utazni. A vonat számos, a legnagyobb kényelemmel berendezett szalonkocsiból állt és azonkívül hálókocsi, fürdőkocsi és egy, drága porcellánedényekkel, kristálypoharakkal és a legfinomabb damaszt asztalneműekkel felszerelt étkezőkocsi tette tőkéletessé a vonaton utazók kényelmét. Az előkelő berendezéshez teljesen megfelelő volt a szolgaszemélyzet száma is. Csupán a konyhában nem kevesebb, mint hét szakács dolgozott.

Küzdelem a spekuláció ellen. Az angol bankok intézkedéseket tettek, hogy az Angliában fellendült különféle spekulációknak elejét vegyék. Néhány legnagyobb bank elhatározta, hogy ellenőrzi a hitel, kölcsön és az értékpapírokra adott előlegek felhasználását, amelyeket a bankok feliknek adnak. Hitelt, kölcsönt, leszámítolást, értékpapírokat előleget csak azoknak adnak, akik produktív célokra használják azokat. A nagy angol bankok felhívást intéztek az ország összes többi bankjaihoz, hogy kövessék példájukat, és így akadályozzák meg minden spekulációt és javítsák ezzel a hazai valuta értékét, csökkentik az élelmiszerek árát, amelyekkel leginkább üzérkednek.

* * *

Király-jelöltek a magyar trónra.

Válasz a „Torontál“ cikkére.

A „Torontál“ e hó 4-én megjelent számában a magyar király-jelöltekről közölt egy cikket, amelyet a „Le Monde Illustré“ című francia lapból vett át.

Ez a lap a többi közt azt írja, hogy Etienne Croy Chanell francia herceg is a jelöltek közt szerepel, mint az Árpád-ház egyenes leszármazottja. Ez a leszármazás igaz, egyebekben azonban az említett lap a különben zseniális franciák megszokott felületességével bánik el a történelemmel és a geografiával.

Azon fellevevésben, hogy talán érdekelni fogja a „Torontál“ olvasóit a történelmi valóság, röviden rámutatok a francia lap botlásaira, betartva a cikkélen követett sorrendet.

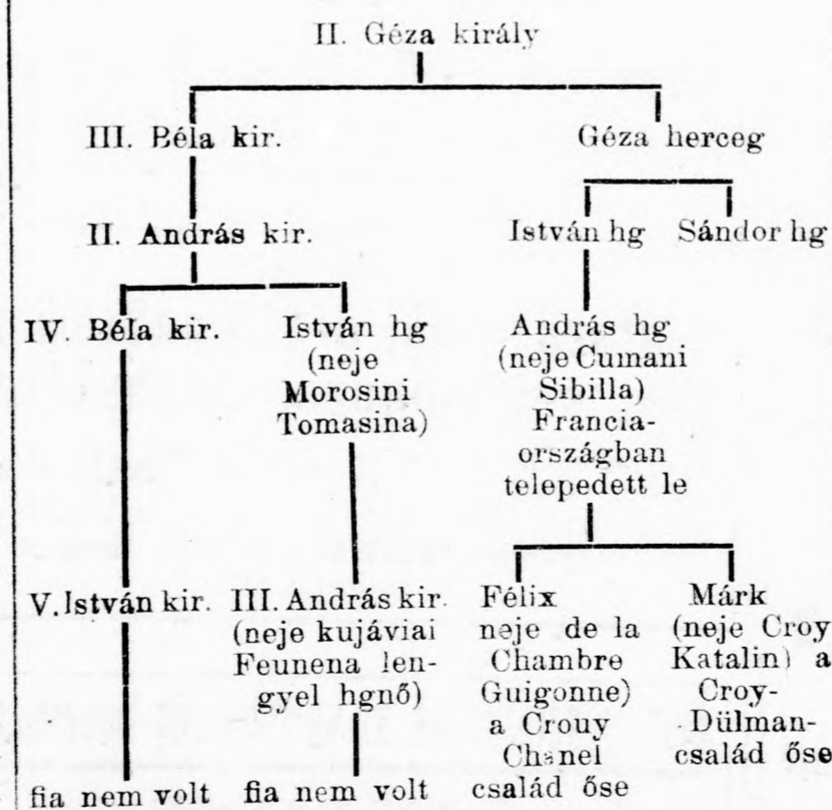
Furesa beállítás az, hogy a nevezett herceg ősei a IX. században meghódították Pannoniát, tehát a mai Dunántúlt; köztudomású ugyanis, hogy a IX. század végén Árpád fejedelem az egész Magyarországot hódította meg, nemcsak a Dunántúlt.

Sulyosabb tévedés az az állítás a francia lapnak, hogy az Amiens melletti Croy Sur Jomme birtok melyet a XIII. században egy Árpád-házbeli herceg megszerzett, a Dauphiné tartományban fekszik. Amiens és Croy Sur Somme a Picardie nevű tartományban fekszenek, Franciaország északnyugati részén; a Dauphiné pedig az ország délkeleti részében van; aki tehát azt a cikket írta, saját hazájának a geografiáját sem ismeri.

Nem felel meg a valóságnak az az állítás, hogy III. Endrét, az utolsó Árpád-házbeli királyt, meggyilkolták és hogy ennek fia volt az a Félix, aki Franciaországban telepedett le. III. Endre vagy András természetesen halállal mult ki (a monda ugyan mérgezés is emlit, de erre semmi bizonyíték nincs) és fia egyáltalán nem volt.

Mindezekkel szemben a történelmi valóság ez: II. Géza királynak az öt az uralkodásban követő III. István és III. Bélán kívül volt egy Géza nevű fia is, aki családi viszályok miatt kénytelen volt Görögországba kivándorolni és aki ott meg is nősült s két fiut hagyott maga után, kiknek egyike István, másika Alexander (Sándor) volt. Istvánnak fia volt András, aki a velencei Cuman Sibillát vette nőül és sokat tartózkodott Velencében (ezért őt is „velencei“-nek nevezték, épp úgy, mint III. Endre vagy András királyt is) s ebből a házasságból származott Félix és Márk, akik közül az első a Croy-Chanel, a második a Croy-Dulmen család megalapítója.

A leszármazási tábla tehát ez:

Érdekes még az is, hogy a Croyak maguk sem tudták ezt a helyes leszármazást, (talán még ma sem tudják), minthogy pedig erősen élt a családi hagyományban egy Árpád-házbeli Andrásról való leszármazás, — ami az amiens-i székelyházban lévő nekrológiumokból és egyéb hiteles okmányokból be is bizonyítható — erőnek erejével II. András királytól akarták magukat leszármaztatni, mert más Andrásról, úgy látszik, nem volt tudomásuk; ebből a célból még interpolálásokat (betoldásokat) is követtek el, pedig erre egyáltalán nem volt szükségük.

Még érdekesebb, hogy ezen interpolált okiratok alapján a greoblei törvényszék Croy-Chanel János Claudius és Croy-Chanel Fe-

rene Miklós folyamodványára 1790-ben ítéletileg kimondotta, hogy az a két fivér II. András király egyenes leszármazottja. Ismét egy példája a franciák történelmi alaposágának.

A komikum erejével hat a nevezett francia lapnak az a megjegyzése, hogy a mostani király-jelölt Croy-Chanelnek arevonásai meglepően hasonlítanak III. Béla király arevonásaihoz. Ugyan hol látta a „Le Monde Illustré“ cikkírója az 1196-ban meghalt III. Béla király hű arevonásait?

A LITVÁN-NÉMET BÉKE.

Berlin. Németország és Litvánia között az előleges békeszerződés létrejött. Németország Litvániának egy milliárd márka kárpótlást fizet.

RÖVID HIREK.

New-Jork. Az Egyesült-Államok atlanti flottája, mely eddig Cuba előtt feködt, befutott a new-yorki kikötőbe.

London. (Reuter.) Az orosz bolsevista csapatok Baku helységet elfoglalták és ezzel Azerbeidsan területére léptek.

London. A közeli napokban az amerikai bankok képviselői és több angol bankár Németországba utazik, az ottani gazdasági és pénzügyi állapotok tanulmányozása végett.

Zürich. Németországi francia nagykövetté Maurice Herbettet fogják kinevezni.

Berlin. Londoni lapok írják, hogy Horthy rövidesen Magyarország nádorává kiáltatja ki magát.

Beograd. Jankovity Dragolyubot kinevezték a kabinetiroda főnökévé.

Moszkva. Pétervár nevét Lenin 50-ik születésnapja alkalmából Leningradra változtatták.

London. A Havas-ügynökség jelenti, hogy a spanyol kormány lemondott.

SPORT

* * *

Vasárnapi bajnoki mérkőzések.

A veliki becskereki pályán: Vasasok—Zs. T. K. Biró: Ambrózy (Becskerék).

A Zombolyai pályán: Obility—Zs. S. E. Biró: Kincs (Kikinda).

A kikindai pályán: N. A. C.—Schwäbische. Biró: Steiner Miklós (Zombolya.) A többi csapatok szabadnaposak.

Szövetség ismételten s ezuttal nyomatkosan felhívja az egyesületeket, hogy a Szövetségnek járó százalékkal (brutto 5%) sürgősen számoljanak el. Az ápr. 25-iki mérkőzések elszámolása is hiányzik. Amennyiben az egyesületek részéről mérkőzésük után nyolc napon belül elszámolás nem érkezik, a Szövetség úgy fog velök eljárni, mint akik Szövetség iránti kötelezettségeiknek eleget tenni nem bírnak vagy nem akarnak.

A Szövetség fegyelmi tanácsa máj. 6-án tartott ülésében foglalkozott N. A. C.-nak fegyelmi határozat ellen beadott felelkezésével.

Fegyelmi tanács máj. 13-ra rendkívüli közgyűlés összehívását határozza el N. A. C. felelkezését e közgyűlés, mint felsőbb fórum elé terjeszti végleges döntés céljából. — Közgyűlésen csak írásbeli meghatalmazással ellátott tagok vehetnek részt.

A 13-án megtartandó birói vizsgálatra kérem a jelentkezés írásos bejelentését. A délutáni gyakorlati vizsga alkalmával az egyesületek játékosztása a következő: 4—5-ig Vasasok, 5—6-ig Obility, 6—7-ig Viktória.

Intéző-bizottság a Pünkösdi vasárnapján megtartandó Becskerék válogatott—Beograd metchere való tekintettel két training-csapatot állított össze. Válogató-bizottság a végleges csapatösszeállítás a training-mérkőzések mutatott forma alapján későbbi időpontban fogja eszközölni.

Ch

Nyári schlager!!

Fehér gaze, csipke- és tüll- 881

kalapoklegujabb divat után állandóan raktáron
Tolvay Laura női divattermében, Veliki Beeskerek.

6864—1920. sz. 875

Villanszerelő kerestetik.

A beogradi drótnélküli táviróállomásnak két szakértő villanszerelőre volna szüksége, akik akár a tengerészet, akár a volt Osztrák-Magyar Monarchia hasonló állomásainál dolgoztak. Ezen állásra igényt tartók a feltételek közlése mellett írásbelileg jelentkezzenek az alulírt igazgatóságnál.

Kir. posta- és táviróigazgatóság,
Veliki Beeskerek.**Áru érkezett!**

Ajánlunk nagyban sisaki raktárunkból:

kékövet, kén, gummit oltási
célokra, továbbá következőket:
gyertya, parafin, fűgge, Szent
János-kenyér valamint nagyobb
készlet tükört.**Stiić i Drug. Sisak.**

Telefonszám 34. 850

Eladó házazonnali beköltözésre II. kültelek. 71. szám
alatt, mely áll 2 szoba, konyha, élés-
kamra, nyári konyha és mellékhelyiségekből.Bővebbet: ERKY IMRE vasuti értesítőnél,
régí állomás. 864**Gép- és hengerolaj,
Tovotte sárga gépszir,**gyanta és mindenféle műszaki cikkek, valamint
kötéláru,kerékpár, varrógépkatrészek nagyban
és kicsinyben olcsón
kaphatók: 797**Földvári Béla** gépraktárában **Óbecse.**

Telefon 83. . Telefon 83.

Butorok,

lámpák eladók

Obilityeva (Zápolya) utca 3. sz. alatt
dr. Franzéknál.**M. Serdarusić**váltóüzlet, kereskedelmi ügynökség és bizományi üzlet
Novi Sad, Regenta Alexandra ulica 43.Elvállal a legelőnyösebb feltételek
mellett mindenemü bank- és kereske-
delmi megbízásokat, u. m.: 1. Vesz
és elad külföldi pénznemeket. — 2.
Lebonyolít és közvetít gabonaüzleteket
saját és más számlára. — 3. Közvetíti
ingatlanok (házak) és egyéb más
árúk vételét és eladását — 4. Minden-
féle biztosítások osztálya.**A tisztelt szőlősgazdák figyelmébe!** Elfogadunk
korlátlan mennyiségű

vörösréz hulladékot, melyet rézgálicra (kékkő) becserélünk.

Közlebbi felvilágosításért sziveskedjék közvetlenül a „Volta”
782 Műszaki és Villamossági R.-t.-hoz Vel. Beeskerek fordulni.

„KLOTILD” SZABADKAI MÜTRÁGYAGYÁR.

Meghívó.A „Heller Múmalom r. t.” f. hó 16 án d. e.
II óraker vásártéri irodájában**rendkívüli közgyűlést**

tart a következő tárgysorozattal:

1. Két jegyzőkönyvhitelesítő megjelölése.
2. Az alapszabályok 5. §-ának módosítása.
3. Határozathozatal az alapítke felemelése tárgyában.
4. Esetleges indítványok.

Veliki Beeskerek, 1920 május 8.

Az igazgatóság.

Az alapszabályok 16. § a értelmében azon részvé-
nyesek, akik a közgyűlésen szavazati jogukkal élni
akarnak, kötelesek részvényeiket legalább 3 nappal a
közgyűlés megtartása előtt elismervény ellenében a
társaság pénztáránál letétbe helyezni.

Nagyobb és kisebb 873

disznóvénnyek

leander, jucca, ficus stb. eladók

FARKAS GEIZÁNÁL Alsóeleméren.

Zselyezsniacki red (Német-végsor) 18/20. szám alatti

ház eladó.

Ugyanott eladó még 872

4 koca, 1 ártány és 14 malac.

Esetleges

fedélcserép-

szükségletének fedezése céljából kérjen mintát és ajánlatot

Bohn M. és Társa

zsombolyai téglagyártól Zombolya (Bánát).

A legkülönbözőbb

drótszövetek, drótfonatkeríté-

sek, selyemgaze, ágybetétek

és egyéb drótmunkák a **Kramer Testvérek**
legelőnyösebben
mechanikai sodronyszövő-, fonat-, ágybetét- és
szitaárugyárában **NOVISAD (UJVIDEK)** Futaki-ut 114.
szerezhetők be. 824**Bornagykereskedők és vendéglősök figyelmébe!**

Nagyobb mennyiségű 858

kénlap (Schwefel)

olcsón eladó

Miletityeva (Temesvári) u. 13. sz. a.

Egy fűthető**fürdőkad eladó**Vojvode Sztepe (Mészáros
Lázár) utca 22. szám alatt.

863

Fiatal urileány!asistálás és sebészetben jártas, fog-
orvoshoz mint **tanuló-fogtechnikus**
ajánlkozik, csekély fizetés vagy koszt
ellenében. -: 876 -: Cim a kiadóban.**Régiséggyűjtemény**(ókori edények, kőkorszakbeli eszközök, ékszerek stb.)
eladó. Megtekinthető:

Zelinka Bertalan órás- és ékszerésznel Törökkanizsán.

Ugyanott egy teljesen jókarban levő mérnöki
nivellirozó eszköz is eladó. 845

4 db 16 hónapos

tenyészbika

eladó Ürményházán

Lelik András

birtokos és vendéglősnél. 870

Rüht és viszketeget172 4 nap alatt biztosan gyógyít a
katonaságnál kitűnően bevált**SVRABULIN**Kapható csak a **NIKOLICS**-gyógyszertárban
Veliki Beeskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).

Fűszer és rövidáru

üzletberendezés eladó

Ritka vételi alkalom!

Nagy mecije! - Az eladással megbízott:
Kozlovacski ügynök.**Mindenemü palackot**házban átvéve vásárol minden mennyiségben
880**Lukács szeszgyár.**

Telefon 151. - Ügynökök díjaztatnak! - Telefon 151.

+

Tudja-e Ön már, hogy mi

a FRIGOLINa legtökéletesebb és legjobban bevált szer
még a legsúlyosabb fagyási esetekben is,**a FRIGOLIN**

egyedüli gyógyszer

rheuma, ischias, neuralgia
és bármilyen meghűléstől eredő bajoknak
készíti:Gyógyszertár „Az arany kereszt-
hez”, Kevevára. (Bánát.) 340

Kapható mindenütt!